

PERSBERICHT

Europese burgers worden steeds meer blootgesteld aan PFAS-pesticiden via groente en fruit

Nederland koploper in het produceren van groenten en fruit met resten PFAS-pesticiden

27 februari 2024

Een onderzoek van PAN Europe en haar leden onthult een bittere waarheid: Europese burgers worden in toenemende mate blootgesteld aan cocktails van PFAS-pesticiden via hun voedsel. Deze subgroep van 'forever chemicals' worden opzettelijk op voedselgewassen gespreid, waardoor vers fruit en groenten een directe en systematische blootstellingsroute vormen voor consumenten. De bevindingen geven aanleiding tot ernstige zorgen over het milieu en de volksgezondheid. In reactie hierop roept PAN Europe dringend op tot een verbod op alle PFAS-pesticiden.

De belangrijkste bevindingen van het onderzoek zijn:

- Residuen van 31 verschillende PFAS-pesticiden werden in de EU in groenten en fruit aangetroffen tussen 2011 en 2021;
- In de EU is in 10 jaar het aantal groenten en fruit met residuen van tenminste één PFAS-pesticide verdrievoudigd;
- In Nederland is over een periode van 10 jaar het aantal groenten met PFAS-pesticiden met 257% toegenomen;
- In 2021 waren in Europa geteelde vruchten zoals aardbeien (37%), perziken (35%) en abrikozen (31%) bijzonder besmet, vaak bevatten ze cocktails van drie tot vier verschillende PFAS in één vrucht;
- In 2021 waren in Nederland geteelde andijvie (70%), komkommers (60%) en paprika's (52%) het meest met PFAS-pesticiden besmet; 70% van in Nederland geteelde aardbeien bevatten tot 3 verschillende PFAS-pesticiden per monster;
- Nederland en België zijn binnen de EU de belangrijkste producenten van met PFAS verontreinigd voedsel, terwijl landen als Costa Rica, India en Zuid-Afrika voor de EU de belangrijkste exporteurs zijn van voedsel met een hoog PFAS-gehalte;
- In 2021 was in Nederland de omzet van PFAS-Pesticiden 221000 kilogram (0,221 kg per hectare landbouwareaal).

Per- en polyfluoralkylstoffen of PFAS, vanwege hun uitzonderlijke persistentie bekend als "forever chemicals", behoren tegenwoordig tot de grootste chemische risico's voor mens en milieu.¹ Ze verontreinigen waterbronnen en hopen zich op in bodems, voedselgewassen en levende organismen, waaronder mensen. Het beperkte beschikbare bewijsmateriaal wijst op een reeks effecten op de menselijke gezondheid en het milieu die verband houden met blootstelling. Ons rapport toont aan dat de Europese

¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/emerging-chemical-risks-in-europe>

landbouw bijdraagt aan deze PFAS-erfenis. PFAS zijn ofwel opzettelijk door de industrie toegevoegd aan pesticideproducten met de toevoeging van een paar fluoratomen om hun effectiviteit te verhogen, of ontstaan als afbraakbijproducten, zoals de waterverontreinigende stof trifluorazijnzuur (TFA). Boeren zijn zich er meestal niet van bewust dat ze 'forever pesticiden' op hun gewassen spuiten. Het staat niet vermeld op het etiket.

"Ons onderzoek onthult een opzettelijke, chronische en wijdverspreide blootstelling van Europese consumenten aan cocktails van PFAS-pesticiden in fruit en groenten" zegt Salomé Roynel, beleidsmedewerker bij PAN Europe. "Wanneer we inzoomen op de meest aangetroffen PFAS-pesticiden, is het bewijs over hun persistentie en hun toxiciteit voor de menselijke gezondheid al goed gedocumenteerd, inclusief risico's voor ongeboren kinderen, hersenbeschadiging, verstoring van het endocriene systeem en kanker. Bovendien is het effect van pesticidenmengsels eenvoudigweg niet onderzocht", voegt ze eraan toe.

Het feit dat de meeste residuen die in het onderzoek werden gevonden onder de maximale residu limieten (MRL's) bleven, is reden tot bezorgdheid. Hoewel dit wettelijk verplicht is, worden MRL's voor bestrijdingsmiddelen vastgesteld zonder de cocktaileffecten te beoordelen die het gevolg zijn van een gecombineerde blootstelling aan verschillende chemische stoffen. Dit gebrek aan aandacht voor het algehele mate van blootstelling van consumenten aan chemicaliën, betekent dat MRL's te hoog worden vastgesteld, waardoor de risico's worden onderschat, met name van persistente bestrijdingsmiddelen zoals PFAS.

"PFAS-pesticiden zijn absoluut niet nodig om gewassen te verbouwen. Ze zijn een gemakkelijk te vermijden bron van PFAS-vervuiling. Het in stand houden van de goedkeuring van PFAS-pesticiden in de EU leidt tot de opzettelijke blootstelling van burgers aan PFAS residuen dag na dag, ondanks de oproepen van de medische gemeenschap voor een volledige uitfasering. Ook lidstaten zoals Nederland hebben de mogelijkheid om PFAS-pesticiden niet op hun grondgebied toe te laten" zegt Margriet Mantingh, voorzitter PAN-NL.

In 2020 beloofde de EU om alle onnodige PFAS in Europa te verbieden, maar PFAS-pesticiden werden buiten het voorstel gelaten in de onjuiste veronderstelling dat ze al voldoende gereguleerd zijn onder de EU bestrijdingsmiddelenwetgeving. Ons onlangs gepubliceerde onderzoek² heeft het tegendeel aangetoond.

Angeliki Lysimachou, Hoofd Wetenschap en Beleid bij PAN Europe, benadrukt: "De goedkeuring van PFAS-pesticiden, die vaak in mengsels worden toegepast, benadrukt significante tekortkomingen in zowel de EU als nationale bestrijdingsmiddelenbeoordelingen. Het toont minachting voor de EU wetgeving en staat het gebruik van pesticiden in onze voedselproductie toe, die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid van mens en dier en voor het milieu. De persistentie van PFAS-pesticiden, samen met hun intrinsieke toxische eigenschappen, hadden moeten leiden tot een snel verbod".

EINDE

Het onderzoek richt zich op groenten en fruit die worden geteeld in de conventionele landbouw (d.w.z. niet-biologisch). Het is gebaseerd op officiële controlegegevens van residuen van bestrijdingsmiddelen in voedsel uit de lidstaten, die willekeurig zijn bemonsterd om een nauwkeurige afspiegeling te krijgen van een representatieve blootstelling van EU-consumenten. Het onderzoek omvat een analyse van de EU (na aggregatie van alle nationale gegevens) en van 8 verschillende lidstaten (Oostenrijk, België, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Hongarije, Nederland en Spanje). Het Engelstalig rapport presenteert alle studieresultaten. Het is gepubliceerd in samenwerking met Ecocity, Ecologistas en Acción, Magyar Természeti Szövetség (Friends of the Earth Hongarije), Générations Futures, Global 2000 (Friends of the Earth Oostenrijk), PAN Duitsland, PAN Nederland en Nature & Progrès België.

Daarnaast geeft een Nederlandstalig rapport een verkorte weergave van het Engelstalig rapport en heeft tot doel de Nederlandse resultaten te presenteren. D.w.z. de ontwikkeling van residuen van PFAS-pesticiden in groente en fruit dat in Nederland in de periode 2011-2021 is geteeld en van geïmporteerde

² <https://www.pan-europe.info/resources/reports/2023/11/europes-toxic-harvest-unmasking-pfas-pesticides-authorities-europe#overlay-context=>

groenten en fruit. Daarnaast onderzocht PAN-NL de ontwikkeling van de omzet van PFAS-pesticiden in Nederland in dezelfde periode.

Download het rapport:

“TOXIC HARVEST: The rise of forever pesticides in fruit and vegetables in Europe”

[Briefing, Toxic Harvest: The rise of forever pesticides in fruit and vegetables in Europe](#)
[Report, Toxic Harvest: The rise of forever pesticides in fruit and vegetables in Europe](#)

Extra informatie

[Report “Europe Toxic Harvest: Unmasking PFAS pesticides authorised in Europe”](#)

Voor vragen kunt u contact opnemen met:

Salomé, Policy Officer, salome@pan-europe.info, +32 2 318 62 55

Angeliki, Head of Science & Policy, angeliki@pan-europe.info, +32 2 318 62 55

Margriet Mantingh, voorzitter PAN-NL, pan.netherlands@gmail.com +31 6 12532813

Over Pesticides Action Network - PAN Europe is de Europese tak van het Pesticide Action Network dat actief is in 60 landen wereldwijd. PAN Europe verenigt 47 consumenten-, volksgezondheids- en milieuorganisaties, vakbonden, vrouwengroepen en boerenorganisaties uit heel Europa. Onze visie is een hoge landbouwproductiviteit van gezond voedsel door werkelijk duurzame landbouwproductiesystemen waarin agrochemische inputs en milieuschade worden geminimaliseerd en waar de lokale bevolking de lokale productie controleert met gebruik van lokale variëteiten. Kijk voor meer informatie op www.pan-europe.info en op <https://www.pan-netherlands.org>